

**Arkusz zawiera informacje prawnie
chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu**

Układ graficzny © CKE 2016

Nazwa kwalifikacji: **Organizacja i prowadzenie eksploatacji złóż podziemnych**

Oznaczenie kwalifikacji: **M.39**

Numer zadania: **02**

Wypełnia zdający

Miejsce na naklejkę z numerem
PESEL i z kodem ośrodka

Numer PESEL zdającego*

M.39-02-16.05

Czas trwania egzaminu: **120 minut**

EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE
Rok 2016
CZĘŚĆ PRAKTYCZNA

Instrukcja dla zdającego

1. Na pierwszej stronie arkusza egzaminacyjnego wpisz w oznaczonym miejscu swój numer PESEL i naklej naklejkę z numerem PESEL i z kodem ośrodka.
2. Na KARCIE OCENY w oznaczonym miejscu przyklej naklejkę z numerem PESEL oraz wpisz:
  - swój numer PESEL*,
  - oznaczenie kwalifikacji,
  - numer zadania,
  - numer stanowiska.
3. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 7 stron i nie zawiera błędów. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przez podniesienie ręki przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
4. Zapoznaj się z treścią zadania oraz stanowiskiem egzaminacyjnym. Masz na to 10 minut. Czas ten nie jest wliczany do czasu trwania egzaminu.
5. Czas rozpoczęcia i zakończenia pracy zapisze w widocznym miejscu przewodniczący zespołu nadzorującego.
6. Wykonaj samodzielnie zadanie egzaminacyjne. Przestrzegaj zasad bezpieczeństwa i organizacji pracy.
7. Po zakończeniu wykonania zadania pozostaw arkusz egzaminacyjny z rezultatami oraz KARTĘ OCENY na swoim stanowisku lub w miejscu wskazanym przez przewodniczącego zespołu nadzorującego.
8. Po uzyskaniu zgody zespołu nadzorującego możesz opuścić salę/miejsce przeprowadzania egzaminu.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Zadanie egzaminacyjne

W kopalni miedzi złożu typu pokładowego o grubości do 7,0 m, eksploatowane jest systemem komorowo-filarowym z podszadką hydrauliczną. Złoże wybierane jest dwufazowo. W fazie pierwszej caliznę rozcina się na filary technologiczne o podstawowej geometrii $20,0 \div 40,0 \text{ m} \times 40,0 \div 60,0 \text{ m}$, a w fazie drugiej o geometrii $4,0 \div 6,0 \text{ m} \times 20,0 \div 40,0 \text{ m}$. Szerokość komór i pasów w obydwu fazach wynosi około 7,0 m, wysokość furty eksploatacyjnej $h_f = 3,0 \text{ m}$, a powierzchnia filara resztkowego $p = 12 \text{ m}^2$. Czynności cyklu pracy w komorze rozpoczynają się od wiercenia otworów strzałowych, które następnie ładuje się MW skalnym. Ładowanie urobku odbywa się ładowarkami kołowymi, a odstawa urobku samojedznymi wozami odstawczymi. Obrywkę stropu i ociosów wykonuje się samojedznymi wozami do obrywki. Strop i ociosy zabezpiecza się obudową kotwową mechanicznie. Do przewietrzania fontu eksploatacyjnego stosuje się wentylację lutniową. Czynności cyklu kończy likwidacja pustek poeksploatacyjnych. Złoże w polu eksploatacji zaliczone jest do I stopnia zagrożenia wodnego i II stopnia zagrożenia tapaniami.

Zapisz kolejne czynności procesu technologicznego wybierania komory. Do czynności dobierz opis technologiczny i zapisz w tabeli 1.

Wymagane w procesie podszadzania urządzenia podszadzkowe, elementy rurociągu podszadzkowego oraz osprzęt zapisz w tabeli 2.

Wymiary i nazwy elementów przedstawionych na rysunku 1 zapisz w tabeli 3.

Dobierz metody oceny stanu zagrożeń naturalnych, które występują w polu eksploatacji komory i zapisz w tabeli 4.

Korzystając z rysunku 1 oraz wzorów oblicz objętość materiału podszadzkowego potrzebnego do wypełnienia parceli. Wyniki obliczeń zapisz w tabeli 5.

Opis technologii wykonywania czynności w wyrobiskach kopalni podziemnej

- samojedznym wozem SWW
- ręcznie nabijakiem drewnianym
- ładowarkami kołowymi przegubowymi LKP
- samojedznym wozem SWB
- zapalarką elektryczną kondensatorową
- lutniami metalowymi i wentylatorem lutniowym
- mechanicznie ładowarką TORO 650D
- mechanicznie kombajnem KGS-560
- samojedznym wozem SWK
- samojedznym wozem CB4-24TB
- zawał częściowy
- podszadka hydrauliczna
- kotwie ekspansywne
- kotwie urabialne
- łom górniczy, kilof
- dynamitem
- metanit specjalny

Przykładowe urządzenia i elementy do podsadzania wyrobisk

- zbiornik wody podsadzkowej
- zbiornik podsadzkowy z mostem samowyladowczym
- podsadzarka Brieden
- rury podsadzkowe o średnicy wewnętrznej 150 mm
- sita podsadzkowe
- monitor podsadzkowy
- lej zmywczy
- kształtki rurowe
- pierścienie regulacyjne
- zasuw
- uszczelki gumowe
- podsadzarka miotająca

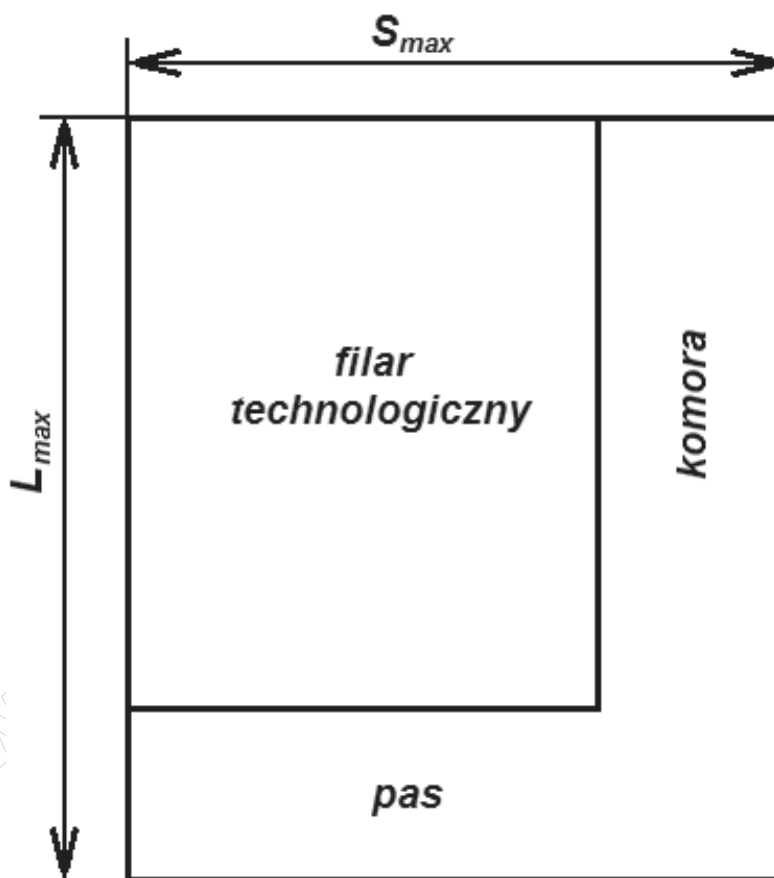
Rysunek 1. Schemat systemu komorowo-filarowego z podsadzką hydrauliczną

Wybrane metody oceny stanu zagrożeń naturalnych w kopalni podziemnej

- wiercenie otworów badawczych
- obserwacja aktywności sejsmicznej
- pomiary dopływu wód do kopalni
- pomiary pyłów szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy
- wzziernikowanie stropu
- pomiary konwergencji
- obserwacje wizualno-akustyczne
- pomiary wskaźnika desorpcji metanu
- niwelacyjne pomiary osiadania stropu
- obliczenie wskaźnika Grahama
- pomiary deformacji otworów wiertniczych

Rys. 2 Szkic parceli elementarnej

Czas przeznaczony na wykonanie zadania wynosi 120 minut.

Ocenie podlegać będzie 5 rezultatów:

- wykaz czynności cyklu wybierania komory oraz ich opis – tabela 1,
- urządzenia podsadzkowe, elementy rurociągu podsadzkowego i osprzęt – tabela 2,
- nazwy i wymiary elementów systemu komorowo-filarowego z podsadzką hydrauliczną – tabela 3,
- metody oceny stanu zagrożenia wodnego i tąpniętami – tabela 4,
- parametry materiału podsadzkowego do wypełnienia pustki poeksploatacyjnej V_{MP} – tabela 5.

Tabela 1. Wykaz czynności cyklu wybierania komory oraz ich opis

Lp.	Kolejne czynności cyklu wybierania komory	Opis czynności
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

Tabela 2. Urządzenia podsadzkowe, elementy rurociągu podsadzkowego i osprzęt

Urządzenia podsadzkowe	
Elementy rurociągu podsadzkowego i osprzęt	

Tabela 3. Nazwy i wymiary elementów systemu komorowo-filarowego z podsadzką hydrauliczną

Oznaczenie	Nazwa elementu (1-6), wymiar (7-10)
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

Tabela 4. Metody oceny stanu zagrożenia wodnego i tąpnięmi

Zagrożenie	Metody oceny stanu zagrożenia
Wodne I stopnia	
Tąpnięmi II stopnia	

Tabela 5. Parametry materiału podsadzkowego V_{MP}

Wzór	Obliczenia	Wynik
Objętość parceli elementarnej V_{PE} $V_{PE} = S_{\max} \cdot L_{\max} \cdot h_f$ [m³]		
Objętość filarów resztkowych V_R $V_R = 2 \cdot p \cdot h_f$ [m³]		
Objętość materiału podsadzkowego V_{MP} $V_{MP} = V_{PE} - V_R$ [m³]		